

ΕΦΗΜΕΡΙΣ ΤΩΝ ΚΥΡΙΩΝ

ΕΚΔΙΔΕΤΑΙ ΔΙΕ ΤΟΥ ΜΗΝΟΣ
ΔΙΕΥΘΥΝΤΡΙΑ

ΚΑΛΛΙΡΡΟΗ ΠΑΡΡΕΝ

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ : 'Η γνώμη μιας ξένης διά την δρασίαν των 'Ελληνίδων (κ. Κ. Παροέν).—Μία ανάμνησις της Κάμεν Σύλβα (κ. Κ. Παροέν) Σημειώσεις από την ζωή της Κάμεν Σύλβα (P. M.)—'Η άνυπότακτοι (μετάφρασις 'Αργ. Σακελλαρίου).—Το άσπρο τριαντάφυλλο.—'Η Μάννα ποίημα (κ. Αικ. Β. Κατσούφου).—Γέλοια και δάκρυα.—Πατριότχοι και επιφανείς Φαναριώται.

ΕΦΗΜΕΡΙΣ ΤΩΝ ΚΥΡΙΩΝ

ΕΚΔΙΔΕΤΑΙ ΔΙΣ ΤΟΥ ΜΗΝΟΣ
ΙΔΙΟΚΤΗΤΡΙΑ ΚΑΙ ΔΙΕΥΘΥΝΤΡΙΑ : ΚΑΛΛΙΡΡΟΗ ΠΑΡΡΕΝ

ΠΕΡΙΟΔΟΣ Β' — ΕΤΟΣ 29^{ον}

'Αντίτιμον έτησίως έγγραφής διά τὸ ἐσωτερικόν Φρ. 10
διά τὸ ἐξωτερικόν Φρ. 13

ΓΡΑΦΕΙΑ ΔΙΕΥΘΥΝΣΕΩΣ

'Οδός Γ', Σεπτεμβρίου 2

Παρατηρήσεις ἐπὶ τῆς ἀποστολῆς τῆς 'Εφημερίδος γίνονται δεκταὶ μόνον ἐντὸς ἑνὸς μηνός.

'Εκαστον τεύχος τιμᾶται 1 δραχ.

Τὰ ἀποστελλόμενα πρὸς δημοσίευσιν χειρόγραφα πρέπει νὰ φέρουν τὴν ὑπογραφήν τοῦ ἀποστέλλοντος καὶ νὰ εἶναι καθαρογραμμένα.

Πᾶσα αἴτησις πρὸς ἐγγραφήν συνοδεύεται ὑπὸ τοῦ ἀντίτιμου εἰς τραπεζικὴν ἢ ταχυδρομικὴν ἐπιταγήν ἢ καὶ εἰς τοκομερίδια.

Αἱ συνδρομαὶ ἄρχονται ἀπὸ 1 'Ιανουαρίου καὶ εἶναι ἐτήσιοι.

Τὰ μὴ δημοσιευόμενα χειρόγραφα δὲν ἐπιστρέφονται.

ΚΑΛΛΙΤΕΧΝΙΚΑ ΣΩΜΑΤΑ

Θέλετε τὰ τέκνα σας καὶ ἰδίως αἱ νεαραὶ κόραι σας ν' ἀποκτήσουν σῶμα καλλιτεχνικόν καὶ ἀγαλατωδές ; Δὲν ἔχετε νὰ κάμετε ἄλλο παρὰ νὰ προμηθευθῆτε ἀπὸ τὸ

ΝΕΟΝ ΦΑΡΜΑΚΕΙΟΝ

Γ. ΡΕΒΕΛΑΚΗ

'Οδός Αἰόλου 66

ΕΝΑ ΕΙΔΙΚΟΝ ΣΤΗΘΟΔΕΣΜΟΝ

διὰ τοῦ ὁποίου τὰ ΚΥΡΤΑ ΣΩΜΑΤΑ γίνονται εὐθυτενέστερα καὶ καλλιεχνικώτερα.

Τὸ γνωστὸν Φαρμακεῖον τοῦ κ. Γ. ΡΕΒΕΛΑΚΗ.

COSTUMES TAILLEURS

ΝΙΚΟΛΑΟΣ ΛΕΟΝΤΟΠΟΥΛΟΣ

Ράπτῃς τῆς Α. Μ. τῆς Βασιλίσσης Σοφίας καὶ τῆς Α. Β. Υ. τῆς

Πριγκηπίσσης 'Ελένης.

ΣΤΑΔΙΟΥ 24

ΕΦΗΜΕΡΙΣ ΤΩΝ ΚΥΡΙΩΝ

ΕΚΔΙΔΕΤΑΙ ΔΙΣ ΤΟΥ ΜΗΝΟΣ

ΔΙΕΥΘΥΝΤΡΙΑ · ΚΑΛΛΙΡΡΟΗ ΠΑΡΡΕΝ

ΠΕΡΙΟΔΟΣ Β' ΕΤΟΣ 30^{ον} | ΑΘΗΝΑΙ |—15 ΦΕΒΡΟΥΑΡΙΟΥ 1916 | ΑΡΙΘΜΟΣ 1078

Η ΓΝΩΜΗ ΜΙΑΣ ΞΕΝΗΣ

ΔΙΑ ΤΗΝ ΔΡΑΣΙΝ ΤΩΝ ΕΛΛΗΝΙΔΩΝ

Εἶξερα ὅτι θὰ ἤρχεται, ὅτι ἐπεριμένετο εἰς 'Αθήνας, ὅπως περιμένεται πάντοτε εἰς τὰς γῶρας, ὅπου δὲν ἔχουν ἐπικρατήσει ἀκόμη αἱ ιδέαι τῆς, ὅπου τὸ Εὐαγγελίον τῆς δὲν ἔχει γίνῃ ἀθρόον νέας πίστεως.

Καὶ ἡ κ. de Sainte Croix ἦλθε. 'Ενα τηλεφώνημα τῆς κ. Γ. Μπαλατζῆ μοῦ ὄριξε συνέντευξιν μαζὴ τῆς εἰς τὸν Πατριωτικὸν Σύνδεσμον. Συνητήθημεν ὡς παλαιὰ γινώμμοι, ποῦ συνδέονται πρὸ εἴκοσι πέντε περίπου χρόνων μὲ κοινὰ αἰσθήματα καὶ κοινὰ ἰδανικά.

Ἐπρογευματίσαμεν μαζὴ τὴν ἡμέραν ἐκεῖνην εἰς τὸ Φάληρον, ἡμέραν ἀπὸ τὰς πλέον θαλπεράς ποῦ μᾶς ἐγάρισεν ὁ φετεινὸς χειμὼν.

Πρὶν νὰ γνωρίσῃ τὰς 'Ελληνίδας καὶ τὸ ἔργον τὸν ἤθελα νὰ πισθῇ μὲ τὸ μεθυστικὸν φῶς ποῦ κληροπερίζει ἡ θάλασσα τοῦ Φαλήρου μέσθ εἰς τὸ ζαφειρένιο πλαίσιον τῶν βουνῶν καὶ τῶν ἀντικραινῶν νησιῶν. 'Ἦθελα νὰ ἀναπνεύσῃ τὸν ἀλυμρὸν ἀέρα μὲ τὸ ἰδιόρρυθμον ἄρωμα, ποῦ ἔχει τὴν δύναμιν νὰ ναρκῶσῃ πρὸς στιγμὴν τὸ σῶμα, ἀλλὰ νὰ κεντρίξῃ καὶ νὰ ζυπνᾷ τὸ πνεῦμα. 'Ἦθελα νὰ μιλήσωμεν γιὰ τὴν 'Ελλάδα καὶ νὰ τῆς παρουσιάσω τὰς 'Ελληνίδας μέσθ εἰς εἰς φωτοβόλον πλαίσιον, κάτω ἀπὸ ἕνα ὄρατιον οὐρανόν, χωρὶς σύννεφα καὶ χωρὶς σκιές.

Ἐμείνουμεν ἐκεῖ τέσσαρες ὥρες. Ἐξαναζή-

σαμεν στιγμὲς ζωῆς μακραινῆς, ζωῆς ποῦ τὰ ζητήματα τοῦ φεμινισμοῦ μοῦ πρωτόνοιον εἰς τὴν μεγάλην τοῦ κόσμου πρωτεύουσιν ὀρίζοντες δράσεως καὶ προόδου. 'Ἦμουν τότε ἡ μαθητευομένη, ἡ νέα προσήλυτος καὶ ἦσαν ἤδη αἱ διδάσκαλοι καὶ αἱ ἀπόστολοι τῆς ἀναγεννήσεως τοῦ γυναικείου φύλου εἰς τὴν μεγάλην ιδέαν τῆς ἐργασίας τῆς ἀλληλεγγύης καὶ τοῦ ἀλτρουισμοῦ.

Τί ἐκάμετε ; μοῦ εἶπεν ἔξωρα, ὕστερα ἀπὸ τὸ τελευταῖον γυναικεῖον Συνέδριον ποῦ εἴχαμεν πάλιν συναντηθῆ. 'Ἐχετε 'Ενώσεις, ἔχετε Συνδέσμους ἔχετε Λύκεια, ἔχετε 'Εθνικὸν Συμβούλιον ; Πῶς πηγαίνουν ὅλα αὐτά ; Πῶς αἱ 'Ελληνίδες ἀντιλαμβάνονται τὴν θέσιν των εἰς τὰ ἔργα τῆς κοινωνικῆς χρησιμότητος, εἰς τὰ ἔργα τῆς ἀνωτέρας κάπως ζωῆς ; Διότι δὲν πιστεύω ὅτι μένετε ἀκόμη εἰς τὴν ἀποκλειστικὴν δρασίαν τῶν νοσοκομείων καὶ τῶν πτωχοκομείων ;

Αἱ ἐρωτήσεις τῆς ἐξηκολούθησαν πυκναί, σφιγτοδεμέναι, ἡ μία μετὰ τὴν ἄλλην. Ἡ κ. de Sainte Croix ὀμιλεῖ ὄρατα, μὲ χειμαρρῶδη εὐκολίαν καὶ νομίζω ὅτι συχνὰ τῆς συμβαίνει νὰ ἀκούσῃ τὸν ἑαυτὴν τῆς, νὰ γοητεύεται ἡ ἰδίᾳ καὶ νὰ συνεχίξῃ, θὰ ἔλεγα, τὸ τραγοῦδι τῆς, ὅπως συμβαίνει μὲ τὰ καλλίτερα ὠδικὰ ποιητά.

Εἰς ὀλίγα λόγια τῆς διέγραψα τὸν σκελετὸν τῆς γυναικείας διανοητικότητος τοῦ τόπου μᾶς ὡς πρὸς τὸ ζήτημα τῆς γυναικείας ἐργασίας καὶ τῆς κοινωνικῆς ἐν γένει προόδου. Τῆς ἐταξινό-

μησα τὰ γυναικεῖα ἰδρύματα εἰς εἰδικὰ κατη-
γορίας, τῆς ἐδῶκα τὴν γενικὴν κατεύθυνσιν τῆς
ἀνδρικήs ἀντιλήψεως, καὶ τὴν συνδρομὴν καὶ
ὑποστήριξιν, τὴν ὁποῖαν μεγάλο μέρος τῶν δικ-
νουμένων ἀνδρῶν, καὶ πολλῶν πολιτευομένων
παρέχουν εἰς τὸ ἔργον τῆς γυναικεῖας προόδου.

Μέσα εἰς ὀλίγην ὥραν τὸ γενικὸ σάιτσο τοῦ
τί γίνεται καὶ τί ἔμπορεῖ νὰ γίνῃ, εἶχε χαρα-
χθῆ ζωντανό, φωτεινό, μὲ τὴν αἰγλήν ποῦ ὅλοι
ἡμεῖς οἱ ἀγωνιζόμενοι καὶ οἱ αἰσιόδοξοι δίδομεν
εἰς τὰ πραγματοποιημένα ἰδανικά μας, ἢ καὶ
ἀκόμη εἰς ἐκεῖνα τῶν ὁποῖων ἡ πραγματοποίη-
σις ἐπίκειται.

Ἐφάνη σὰν νὰ μὴν ἐπίστευεν ὅτι ἤκουε,
τόσον ἀνώτερον ἤκουσε ἀπὸ ὅ,τι ἐπερίμενε.

— Μὰ τότε ἐπεράσατε, μοῦ εἶπεν, ὄχι μόνον
ὅλους τοὺς λαοὺς τῶν Βαλκανίων, ἀλλὰ καὶ
πολλοὺς ἀπὸ τοὺς θεωρουμένους πολὺ προηγμέ-
νους εἰς τὸν πολιτισμὸν.

Ἀπέφυγα βεβαίως νὰ δώσω πληρεστέραν ἀπ-
πως καὶ ἀριωτέραν τὴν εἰκόνα τοῦ τί γίνεται.
Τὴν ἀφῆκα νὰ κινήσῃ μόνη ἀπὸ ὅ,τι θὰ ἔβλεπε καὶ
ἀπὸ ὅ,τι θὰ ἀντιλαμβάνετο. Ἐνόμισα ὅτι ἡ πρ-
οκληρητικότης τῆς τοῦ μεγάλου αὐτοῦ τηλεσκό-
πιου τῶν ἀνοικτῶν εἰς τὴν πρόοδον καὶ τὸ κα-
λὸν πνευμάτων, θὰ τῆς ἐδίδοε πολὺ ζωηρότερον
εἰκόνα, εὐθὺς ποῦ θὰ ἐπεσκέπτετο καὶ θὰ ἔκρινε
ἀπὸ τὴν ἰδικὴν τῆς ἀντίληψιν.

Εὐθὺς ἀμέσως ἦλθεν εἰς τὸ ζήτημα τῆς σω-
ματεμπορίας, τὸ ζήτημά τῆς, ἐκεῖνο διὰ τὸ ὅ-
ποιον ἔχει ἀφιερῶσει εἰδικώτερον τὴν ζωὴν τῆς.

Τὰ κορίτσια ποῦ γάνονται. Τὰ παιδιὰ ποῦ
πέφτουν εἰς τῆς παγίδες τοῦ ψυχικοῦ θανάτου,
παγίδες, ποῦ αὐτὸς ὁ πολιτισμὸς ἀνοίγει πικ-
τύστια εἰς ὅλας τὰς μεγάλας πόλεις, εἰς ὅλα
τὰ ἔθνη καὶ τὰς φυλάς.

Τί ἐκάμαμεν; Πρῶτα, πρῶτα ἓνα νόμον, ὁ
ὁποῖος ἐπεκτείνει τὴν προστασίαν του εἰς τὰ
κορίτσια ἕως τὰ δέκα πέντε τοῦ χρόνου, ἐνῶ
πρὶν τὸ κορίτσι τῶν δώδεκα ἐτῶν καὶ ἐνός μη-
νός ἦτο ὑπεύθυνον διὰ τὴν ἀσφάλειαν τῆς τι-
μῆς του.

Ἐκ παραλλήλου μὲ τὸν νόμον αὐτὸν ἔγειναν
ἀπόπειρα προστατευτικὰ τῆς νέας ἡλικίας, καὶ
ὁποῖα ὑπάρχει ἐλπίς, νὰ εὐδοκμήσουν, εὐθὺς
ὡς ἐξευρεθοῦν τὰ μέσα τῆς ἰδρύσεως ἐνὸς ἀκόμη
Ἄσφλου. Τὸ ὑπάρχον ἤδη διὰ τὰ κορίτσια
τῶν ἐπαρχιῶν, τὰ ὁποῖα ἔρχονται εἰς τὴν πρω-
τεύουσιν εἴτε διὰ νὰ εὗρουν πόρον ζωῆς, εἴτε
διὰ νὰ μορφωθοῦν εἰς τέχναις καὶ ἐπαγγέλματα
εὐδοκίμησε καθ' ὅλην τὴν γοαμίην. Σήμερον
φιλοξενεῖ ἑκατὸν ἑβδομηκτὰ κορίτσια ἀπὸ δέκα
ἕως εἴκοσι ἐτῶν, τὰ ὁποῖα θὰ ἐσκορπίζοντο εἰς
σπίτια γνώριμα, ἀλλὰ καὶ ἀγνωστα, ἔφρου θὰ

ἔμεναν χωρὶς ὑπεύθυνον προστασίαν, μέσα εἰς πε-
ριβάλλον ὁλῶν τῶν κινδύνων καὶ μεγαλοπόλεως.

Μὰς λείπει ἀκόμη τὸ νευροσωστικὸν κέν-
τρον, ὁ λιμὴν τῆς σωτηρίας διὰ τὰ νέα θύματα
τὰ ὁποῖα ἡ κοινωνικὴ τρικυμία, ἡ ἐγκατάλειψις
καὶ ἡ πτώχεια παρασύρουν εἰς τὴν καταστρο-
φὴν. Ἴδου ἓνα μεγάλο ἔργον κοινωνικῆς χρησι-
μότητος, τὸ ὁποῖον ἔμωε προϋποθέτει κοινωνι-
κὴν μόρφωσιν καὶ ἀντίληψιν ἀπηλλαγμένην ἀπὸ
κάθε ἀκαμψίαν ὠρισμένων ἀρχῶν καὶ πεποιθή-
σεων.

Αὐτὴν τὴν ἀκαμψίαν ἡμπεριεῖτε νὰ κλῖψετε
μόνη σεῖς, αὐτὸν τὸν δρόμον τὸν γεμάτον ἀπὸ
ἀγκάθων εἰμφορεῖτε νὰ ἀνοίξετε, ὀπλισμένη
ὡς εἴσθε μὲ τὴν ἐπιτυχίαν, ἢ ὁποῖα ἐπέστεψε
ἕως τὴν στιγμὴν αὐτὴν ὅλους τοὺς ἀγῶνας σας.
Τὸ ζήτημα πρέπει νὰ παρουσιασθῆ ἀπὸ μίαν
ξένην τῆς περσιπῆς σας, ἀπὸ μίαν ἀπόστολον
τῆς ἰδέας ἢ ὁποῖα κρατεῖ εἰς τὰ χέρια τῆς ὅλα
τὰ σύματα τοῦ μηχανισμοῦ μιᾶς κινήσεως ὄχι
πλέον φιλανθρώπου, ἀλλὰ κυρίως καὶ οὐσιωδῶς
ἐξανθρωπιστικῆς. Κυρίως καὶ οὐσιωδῶς ἐνδιαφε-
ρούσης ὅλας τὰς κοινωνικὰς τάξεις ἀπὸ τῶν εὐ-
γενῶν καὶ τῶν πλουσίων καὶ ἀνεξαρτήτων ἀ-
στῶν, ἕως τῶν βιοπαλαιστῶν ἕως καὶ αὐτῶν τῶν
ἀσυνειδήτων ὀργάνων τοῦ κακοῦ.

Ἡ ἀρχὴ εἰς τὸ κεφάλαιον αὐτὸ διὰ τὴν σω-
ματικὴν ἐξυγίανσιν ἔχει γίνεαι. Μία μεγάλη φι-
λάνθρωπος προηγῆθη εἰς τὸ ζήτημα αὐτὸ καὶ
ἀπὸ τὸ κράτος καὶ ἀπὸ τὸν δῆμον. Μία γυ-
ναίκα, ἡ μόνη εἰς τὴν Ἑλλάδα ποῦ ἔχει τὸ
παρασημὸν τῆς Λεγεῶνος τῆς Τιμῆς καὶ δὲν ἔ-
χει δυστυχῶς τὸ Ἑλληνικὸν παρασημὸν. Εἶναι
ἡ κ. Ἰσιγένεια Συγγροῦ. Αὐτὴ ἀντὶ ἀνδριάντος
εἰς μνημόσυνον τοῦ μεγάλου φιλανθρώπου συ-
ζύγου τῆς ἐδαπάνησεν ἐν ἡμισυ ἑκατομμύριον,
ἔβαλεν ἀκόμη ὅλην τὴν δύναμιν τῆς φιλανθρώ-
που ψυχῆς τῆς καὶ ὅλην τὴν βαθεῖαν ὀξύτητα
τοῦ πνεύματός τῆς διὰ τὴν ἰδρύσιν ἐνὸς προ-
τύπου νοσοκομείου, εἰς τὸ ὁποῖον θεραπεύονται
σωματικῶς ἐπὶ τοῦ χρόνου τὰ ἀπόκληρα αὐτὰ
τῆς κοινωνικῆς πλάσματτα.

Ἀπὸ τὴν ἐξυγίανσιν αὐτὴν, ἡ ὁποῖα σώζει
τὴν χώραν ἀπὸ ἓνα μεγάλον κίνδυνον, ἕως τὴν
ἄλλην τῆς ψυχῆς καὶ τοῦ πνεύματος ἢ ἀπόστα-
σις δὲν εἶναι μεγάλη, ἀλλ' οὔτε καὶ ἀπαιτοῦν-
ται δι' αὐτὴν ἐξοδα ἑκατομμυρίων. Δὲν λείπουν
δὲ ἀπὸ τὰς Ἀθήνας οὔτε γυναῖκες οὔτε ἄνδρες
ἀρετὰ προηγμένοι εἰς τὴν ἰδέαν τῆς κοινω-
κῆς ἀλληλεγγύης, οἱ ὁποῖοι δὲν θὰ ἠδύναντο
κατηγορούμενοι καταλλήλως διὰ μιᾶς ἢ δύο ὀμι-
λιῶν σας, νὰ ἀναλάβουν τὸ ὄραϊον αὐτὸ καὶ σω-
στικὸν ἔργον διὰ τὸν τόπον μας.

K. PAPPEN

Ἅμαs χορευτριῶν μὲ Μανιάτικα. Ἀπὸ τὴν τελευταίαν ἐορτὴν τοῦ Δυκεῖου.

ΜΙΑ ΑΝΑΜΝΗΣΙΣ ΤΗΣ ΚΑΡΜΕΝ ΣΥΛΒΑ

Εἶναι τώρα εἰκοσιπέντε περίπου χρόνια. Τὸ
συνεθισμένο κλοκακινὸ ταξιδί μου ἔκαμα
τότε, ὡς καὶ πάντοτε, διὰ Βενετίας, διότι ἡ
πλκικὰ αὐτὴ πόλις, ὡς προσκύνημα τέχνης καὶ
ὡς θαῦμα ἰδιορρυθμίας καὶ ἡσυχίας, ὑπῆρξε
πάντοτε δι' ἐμὲ ἡ ὀραϊότερον τοῦ κόσμου.

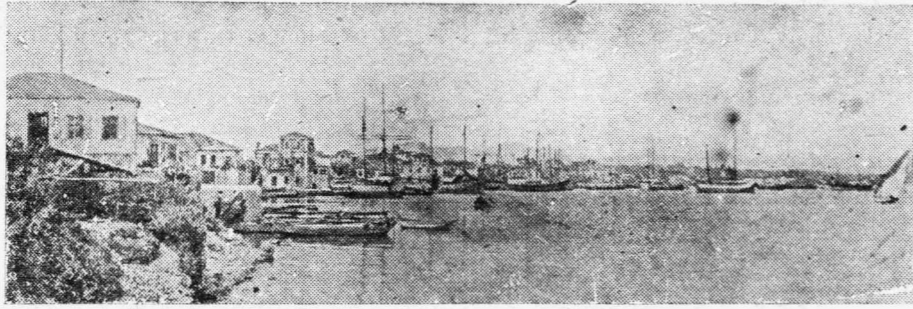
Τὸ βαπόρι μας εἶχε φθάσει πρῶτ' ὁ ἥλιος,
εἰς τὰς πρώτας ἀκόμη ὥρας τῆς ἀνατολῆς του,
ἔλουε μέσα εἰς ρευστοποιημένα ροδόφυλλα καὶ
ἀμεθύστους τὴν πόλιν μὲ τὰ ἀμέτρητα κωδο-
νοστάσια καὶ τοὺς χρυσοὺς τροῦλλους τοῦ Ἁγίου
Μάρκου.

Ἐνὰ σύννεφο ἀρίστο, σὰν ροδούφαντος πέ-
πλος κάποιος φανταστικῆς νύμφης, ἀπλώνετο
ἐπάνω εἰς τὴν θαλασσίαν λεκάνην, ἐκεῖ ποῦ
σταθμεύουν τὰ πλοῖα, ἀντικρὺ εἰς τὴν ria-
zetta μὲ τὰ πλκικὰ παλάτια τῶν δογῶν καὶ
τὸ σύγχρονον ἀνάκτορον τοῦ Ἰταλοῦ Βασιλέως.

Ἀκουμπημένη εἰς τὸ παραπέτο τοῦ πλοίου
ἐρροδοῦσα μὲ τὰ μάτια τὴν ἠδονὴν τῶν θαυμά-
των τῆς ἀρχιτεκτονικῆς καὶ τῆς διακοσμητικῆς
ποῦ ἐπαρουσιάζοντο διπλᾶ καὶ κατὰ ἀντιστρό-
φους διευθύνσεις, καὶ ἐκαθρεπτίζοντο εἰς ὄργια
χρωμάτων, γραμμῶν καὶ χρυσοῦ μέσα εἰς τὴν
θάλασσαν.

Τὸ θέκιμα τῆς Βενετίας ἀπὸ τὸν λιμένα φαί-
νεταί, ὅσον συχνότερον καὶ περισσότερον τὸ βλέ-
πει κανεῖς, ὀραϊότερον καὶ πλέον μαγευτικόν.
Κάθε φορὰ ποῦ τὸ ἀντίκρυσκα, τὸ εἶδα πάντοτε
δικφορετικὰ, ἀλλὰ καὶ πάντοτε ἀπόλαυσιν καὶ
χάρμα τῶν ματιῶν.

Προσβλωμένη σὰν μεθυσμένη εἰς τὸ θέκιμα
τῆς πλκικῆς πόλεως, ποῦ σὰν ἄλλη Λατὴ ἀνε-
δύετο μὲ ὅλα τῆς τὰ κάλλη ἀπὸ τὰ ὑγρά βα-
σίλεια τοῦ Ποσειδῶνος, εἶδα ἔξαφνα νὰ περῶ
ἀπ' ἐμπρός μας μία ὀλόχρυση γόνδολα. Ἄσπροι
πέπλοι ἀρχινοῦσαντο ἐσκέπαζαν μίαν γυναίκα
ἢ ὁποῖα ἐφαίνετο σὰν νὰ ἀναπαύετο ἐπάνω σὲ
βελουδένια μαξιλάρια μὲ ὀλόχρυσα στολισματα.

Ὁ λιμὴν τῆς Τραπεζοῦντος τὴν ὁποίαν ἐλέχθη ὅτι κατέλαβαν οἱ Ρῶσοι.

ἐπήδησε μὲ θάρρος ἐντὸς τῆς θαλάσσης διὰ νὰ μεταβῆ εἰς τὴν παραλίαν.

— Ἀντώνη, εἶπεν ὁ ἱερεὺς διορθῶνων τὸ θάσον του, νὰ φύγῃς τὸ βράδυ χωρὶς ἐμένα, ἐγὼ θὰ μείνω ἐδῶ.

Καὶ ἀπευθυνόμενος πρὸς τὴν Λορέλλα. Θὰ ἐπιστρέψῃς ἐσὺ ἀπόψε ;

— Βέβαια, πάτερ μου ἂν εὔρω εὐκαιρίαν.

Ὁ Ἀντώνης μὲ ὕφος, τὸ ὁποῖον προσεπάθησε νὰ καταστήσῃ ἀδιάφορον, ἀπήντησε. Ξεύρεις Λορέλλα, ὅτι ἐπιστρέφω ἀπόψε. Θα σὲ περιμένω ἕως τὴν ὥραν τοῦ ἑσπερινοῦ. Ἐὰν δὲν ἔλθῃς, μοῦ εἶνε ἀδιάφορον.

— Θὰ ἔλθῃ, Ἀντώνη, εἶπεν ὁ ἱερεὺς . . . Δὲν ἠμπορεῖ νὰ ἀφίση τὴν μητέρα τῆς μόνη ὅλην τὴν νύκτα.

Καὶ ἀπευθυνόμενος πάλιν πρὸς τὴν νέαν κόρην :

Ὁ θεὸς νὰ σὲ φυλάῃ κόρη μου. . . — Καὶ σένα υἱέ μου.

Ἡ Λορέλλα ἠσπάσθη τὴν χεῖρα τοῦ ἱερέως καὶ ἐφιθύρσεν ἕνα χαιρετισμὸν ὁ ὁποῖος ἀπετίετο καὶ εἰς τοὺς δύο συγχρόνως.

(μετάφρασις) Ἀργ. Σακελλαρίου.

ΤΟ ΑΣΠΡΟ ΤΡΙΑΝΤΑΦΥΛΛΟ

Τώρα περὶ ἡ ζωὴ τῆς Ἄννης εἶχε κάπως ἀλλάξει. Ὁ θεὸς κατόρθωσε νὰ τοποθετήσῃ εἰς κάποιαν θέσιν τὸν πατέρα τῆς καὶ ἡ οἰκογένεια χωρὶς νὰ ἀποκαταστηθῇ οικονομικῶς ἡμποροῦσε νὰ ζῇ μὲ κάποιαν ἄνεσιν.

Ἀντὶ δὲ τῆς τρώγλης εἰς τὴν ὁποίαν τοῦ εἶχε ρίψει ἡ ἐγκατάλειψις καὶ ἡ ἀδιαφορία τῶν συγγενῶν καὶ φίλων, ὁ θεὸς τοῦ ἐγκατέστησεν εἰς ἕνα εὐάερον ἐξοχικὸν σπιτάκι ἰδικό του, πρὸς τὴν συνοικίαν Ἐσθερίου, κοντὰ εἰς τὴν θάλασσαν μὲ ἕνα μεγάλον κήπον εἰς τὸ βῆθος.

Ἦτο ἡ ἀγαπημένη κατοικίᾳ τοῦ πατέρα

του, ὁ ὁποῖος εἶχε περάσει ἐκεῖ τὰ περισσότερα χρόνια τῆς ζωῆς του. Λάτρης τῆς φύσεως μηχανώδης ὁ γέρος Σίγας, ἐξοῦσεν ὁλομόνυχος ἐκεῖ μὲ μίαν γραῖαν ὑπηρετρίαν καὶ ἐμυρίαζε τὸν καιρὸν του μὲ τὸ ψάρευμα καὶ τὴν καλλιέργειαν τοῦ κήπου του. Εἶχε μιά μικρὴ βαρκούλα, εἶχεν ὅλα τὰ σύνεργα τοῦ ψαρεύματος, εἶχεν ὅλα τὰ ἐργαλεῖα τῆς κηπουρικῆς. Καὶ ὅταν δὲν ἐψάρευε ἐκαλλιεργούσε τὸ περιβόλι του, ἔσκαβεν, ἐφύτευεν, ἐπότιζεν. Ὅχι ὡς ἐρμισιτέγνης, ἀλλ' ὡς γεωργός, ὡς περιβολάρης, ὡς ἐργάτης τῆς γῆς. Ὅλα τὰ λαχανικά καὶ ὅλες ἡ σκλητέες ὠρμιούσαν εἰς τὸ περιβόλι του. Λουλούδια ἀργὰ καὶ ποῦ. Βασιλικοί, δένδραλίβανο, ποῦ καὶ ποῦ καμμιά τριανταφυλλιά καὶ καμμιά γερουφαλιά. Δένδρα ὑποροφύρα μάλιστα. Ἐπρωγεν αὐτός, ἔστειλεν εἰς τὸν υἱὸν του, τὸν ἀριστοκράτη ὕπως τὸν ἔλεγεν, ἔστειλεν εἰς τοὺς ἀνηψιούς του καὶ καμμιά φορὰ ἐφίλευε καὶ τοὺς πτωχοὺς του γείτονας. Τὸ ἴδιον ἐγένετο καὶ μὲ τὸ ψάρευμα. Ἐψάρευε σὰν ψαρεῦς. Πότε μὲ παραγάδια, πότε μὲ δίκτυα καὶ ἄλλοτε μὲ καλάμι μόνον. Τὸ καμάκι καὶ τὰ πυροφάνεια ἐδούλευαν τὴν σαρκαστήν. Καὶ ἐτρέφετο μὲ τὰ ψάρια του, μὲ τὰ θαλασσινὰ καὶ μὲ τὰ λαχανικά του. Κρέας δὲν ἔτρωγε ποτέ! Ἐπίπεν ἕμως πολὺ. Τόσο πολὺ ποῦ ἔταν ἐπέστρεφεν ἀπὸ τὴν πόλι ποῦ ἐκατέβαινε δύο τρεῖς φορές τὴν ἐβδομάδα, δὲν ἄφινε μπακάλικον καὶ μικροταβέρνα χωρὶς νὰ τὴν ἐπισκεφθῇ. Ὡς ποῦ νὰ φθάσῃ εἰς τὸ σπίτι του ἐγένετο στουπί. Καὶ εἶχε τὸ μεθύσι ἄγριο δυσάρεστο. Ἡ γραῖα ὑπηρετρία ποῦ τοῦ εἶχε πάρει κάπως τὸν ἀέρα, ἐμάλωνε μαζύ του, αὐτός τῆς ἐπετίθετο καὶ κάποτε ἡ φωνὴ καὶ ἡ σιγήν ἐλαμβαν τέτοιαις διαστάσεις, ποῦ εἰδοποιήθη καὶ ἡ ἀστυνομία. Ὁ γέρος τόσο προσεβλήθη, καὶ τόσο ἐροβήθη μήπως ὁ γυιὸς του μάθει τὸ σκάνδαλον, ἀλλὰ καὶ τόσο φαίνεται εἶχε πιεῖ ὥστε τὴν νύκτα τοῦ ἦλθεν ἡμιπληγία.

Ἡ ΑΠΘΑΝΟΥΣΑ ΒΑΣΙΛΙΣΣΑ ΤΗΣ ΡΟΥΜΑΝΙΑΣ ΕΛΙΣΑΒΕΤ

αποβάθρα, που άρχιζεν ο παπούς την βαρκούλα του όταν ήταν στα καλά του και που έσυνεχιζε τώρα το άρραγμα ο πατέρας της όταν έγγυριζεν από το φάρμακ. Θεός και άνεψιδ έβλάδιζαν μηχανικώς εις την άκρη της αποβάθρας και εκάθισαν στο επάνω σκαλοπάτι, με τη θάλασσα λίγο χαμηλότερα από τα πόδια των.

Ήτον άρχη ή βάρκες που είχαν βγή για φάρμακ με τα κοκκινωπά πανάκια έγγυριζαν άραδειαστά ή μαζ πίσω από τον άλλη άνάμεσα από τα δυο φανάρια το κόκκινο και το πράσινο του λιμανιού. Η θάλασσα ήσυχη, ακίνητη, άρχιζε τώρα να άντιφεγγίζει τ' άσημένιο δρεπάνι που εκρέμετο εις τον όλογέλανο ουρανό, ένθ τα άστρα λιγιστά ακόμη εκκτρακυλούσαν σαν πελώρια δικιμάντια, μέσα εις την ύγρη επίράνεια.

Η Άννα δέν έβλεπε τίποτε από όλην κούτην την έμμορφη εικόνα. Ήσθάνετο μόνο μια άτελειώτη άγωνία, ήσθάνετο σαν να έλυωνεν ή ψυχή της από μια φωτιά που της άναβε μέσα της ένα πυρίνιο άργαλο. Ήταν ή έντροπή για τον θείο, τον ευεργέτη των, που την ενόμιζεν καλύτερας της, ήταν ο φόδος μήπως το μάθη, ο πατέρας της, ήταν ή υποχρέωση που ήσθάνετο ό,τι είχε να πη όλην την αλήθεια.

Και ένθ ή άλληλογραφία της με τον Στέφα ήτο το άθωότερο πράγμα του κόσμου, εις την φαντασία της την παιδική της έφάνετο κάτι τόσο μεγάλο, τόσο κακό, που όσο έπεριμένεν έτι ο θεός της θά έδιάβαζε από στιγμής εις στιγμήν το γράμμα, της ήρχετο να ριφθ ή εις την θάλασσα, για να μην ύποστη την έντροπήν αυτήν, για να σωθ ή από την άγωνία την άνυπόφορη που την είχε κυριεύσει.

Όστε μικρή, μικρή μπήκες στα βόσκια ; της ειπεν ο θεός γελαστό. Α ! αυτές ή φιλενάδες. Κάτι ξερω. Γιατί κ' έγώ ήταν ήμουν παιδί στο γυμνάσιο είχα μια γνωριμία, που είχε ξελομαύσει ή φιλενάδα, ή αιωνία.

Όχι δέν φταίει ή φίλη μου. Όχι. Φταίω έγώ ; μόνο έγώ. Γιατί έγώ έγραφα πρώτη, όταν είδα το Άσπρο Τριαντάφυλλο εις την παιδικήν έφημερίδα. Έγώ ενόμισα ότι αυτός που τώγραψε με έγνωριζε και έγραψε τη ζωή μου.

Και σ' έγνωριζεν αλήθεια από τη φιλενάδα σου, ειπεν ο θεός, ο οποίος δέν είχε πολυκαταλάβει περι τίνος επρόκειτο...

Πώς μπορούσε να τον γνωρίζει, άφου ποτέ του δέν ήλθεν εις την Ελλάδα άφου...

Ο θεός δέν έννοούσε περ τίποτε. Ποτέ δέν είχε έλθει ; ... Μά τώρα θά είναι βέβαια έδω ; Όχι ! όχι ! ειπεν ή Άννα. Ούτε ήλθε, ούτε θά έλθ η ύως ποτέ. Σας το όρκίζομαι.

Από την ώρααν διάλεξιν εις το Δύκειον της κ. Αικ. Κατσιφου δημοσιεύομεν το τραγούδι της Μάννας, εις το όποτον συγκεντρούται όλη ή δύναμις της στοργής, του πόνου και της μητρικής λαχτάρας, ή όποία κατορθώνει το θαύμα της σωτηρίας του παιδιού της.

Η ΜΑΝΝΑ

Ο κόσμος όλος σκεπασμένος από χιόνι άέρας άγριος, σφουλιάζοντας, φυσά,
Η μάννα ή άτυχη στην κούνια του σκυμμένη το παραστέκει στην άρώσθεια τη βαρεία.

Κίτρινο, ξεσαρκο αδύνατα παλαίβει...
Δύο μάτια γυλωμένα.. άντίκρου της κυτά...
άρπάζει τα χεράκια.. χιόνια... ξυλιασμένα...
κλαίει... έξω τρέχει .. βοήθεια ζητά.

Μπροστά της βλέπει, άχ !! στην κούια νύχτα μέσα γυναίκα μαυροφόρα και ψηλή,
που την κυττάζει, και πιερά χαμογελάει...
Πάει, μαννούλα !!, τ' άκριβό σου το παιδί.

Φωνάζει, : βοήθά με, και χάνω το παιδί μου :
Πέφτει στα γόνατα και την παρακαλεί,
αυτό είναι το φώς μου, ή χρυσή μου έλπίδα...
λυπήσου με.. άχ !! τί να κάμω ; πές μου σύ !! ;

Εκείνη, αγάλι με βραχνή φωνή της λέει,
είναι της μοίρας θέλησι και προσταγή.
και, παρακάλεσι καμμία δέ χωράει,
απόψε είν' ή νύχτα του ή ύστερη :

Βλέπεις μακρούα, μακρούα το βάτο πέρα,
που τον σκεπάζουν χιόνια, κρούσταλλα σκληρά ;
Αν θάμμα γίνη... και τα δεις, να ανάλυσουν,
και, φύλλα του σκεπάσουν τα ξερά κλαριά.

Τότε κι' ή μοίρα το κακό γραφτό θ' αλλάξη...
Τρέχει ή μάννα με τα στήθη ανοιχτά,
το βάτο σφίγγει και σφιχτά, σφιχτά αγκαλιάζει...
Το δάκρυ της καφτό κυλάει σα φωτιά.

Χύν' ή πνοή της φλόγα του μεγάλου πόνου,
άπ' το καμίνι που της καίει την καρδιά...
Και... να τα κρούσταλλα αγάλι, αγάλι λιώνουν.
Φύλλα χλωρά σκεπάζουν τ' άγρια κλαριά.

Τρέχει το αίμα άπ' τα στήθη, που τ' άγκάθια
και τα κρούσταλλα της ξεσκίσανε σκληρά,
και κόκκινο, λές, ώριμος καρπός πώς είναι
στ' άγκαθερά του βάτου φύλλα τα χλωρά.

Το θάμμα πώγινε, κοντά του σέρνει κι' άλλο...
Γυρίζει ή μάννα στο σπιτάκι το φτωχό,
μέσα στην κούνια το μικρό γλυκά κοιμάται
— Ξέσπισ' ή μοίρα το σκληρότης το γραφτό.—

ΓΕΛΟΙΑ ΚΑΙ ΔΑΚΡΥΑ

Όπως όλα τα θαυμάσια της φύσεως το γέλοιο είναι μυστήριο. Όταν οι βαθείς φιλόσοφοι όμιλούν επί του θέματος αυτού, σάς τρομάζουν. Διότι είναι πράγματι τρομακτικόν να γελᾷ κανείς χωρίς να ξέρη γιατί, όπως συμβαίνει συχνά, αλλά και θαυμάσιον να παρακολουθῆ την έκφρασιν του γελῶντος.

Την πρώτην στιγμήν φαίνεται ὄταν να πνήθεις εις το πρόσωπον ή πνοή της χαρᾶς. Έπειτα τα βλέφαρα χαμηλώνουν ελαφρά, αι γωνίαί του στόματος ἀνλακόνονται, τα χείλια σφίγγουν, τα μάτια ἀνοίγουν και ἰδου το μειδίαμα.

Ἄλλ' ἔαν ή εὐθυμία ἐκδηλοῦται ζωηρότερα, τα χείλη ἀνοίγουν, τα δόντια φαίνονται, οι μῦς του προσώπου συστέλλονται και ή ἀναπνοή ταχύνεται. Το θέμα γίνεται περιεργον. Η κεφαλή φέρεται πρὸς τα ὀπίσω, το σῶμα σκιρτά ἀπό σπασμωδικὰς κινήσεις και φθόγγοι διακεκομμένοι φεύγουν ἀπό τον λάρυγγα ἄλλοτε εὐχάριστοι ὡς γάργαρο νερό και ἄλλοτε βαρεῖς ὡς βογγητά.

Υπάρχουν ἄνθρωποι που ἔπαθαν συγκοπήν ἀπό ὑπερβολικά γέλοια και ὄλλοι που παθαίνουν νευρικὰς διαταράξεις, πόνους εις το στομάχι και τα πλευρά ή ήμικρανίας.

Υπάρχουν γέλοια ἔμμορφα κανονικά και χαριτωμένα που θερμαίνουν ελαφρά το πρόσωπον, κοκκινίζουν τα χείλη και πετοῦν φλόγες ἀπό τα μάτια.

Μία νέα και ἔμμορφη γυναίκα, ἔαν εἰξείρη να γελᾷ ὅσον και ὅπως πρέπει ἀποτελεῖ θέμα χαριτωμένον. Ἄλλὰ ὑπάρχουν και ἄνθρωποι που και εις το γέλοιο ἀκόμη είναι άτυχεις, διότι φαίνονται τέρατα ἀσχημίας. Υπάρχουν ἄλλως γέλοια ἔξυπνα και γέλοια κουτά, γέλοια επίκαιρα, που μποροῦν να μεταβάλουν μια δύσκολη περίστασι, να ἀφοπλίσουν ένα θυμωμένον, να διασκεδάσουν μιαν καταιγίδα σκηνης. Ἄλλὰ και γέλοια που φέρουν ἀκριβῶς το αντίθετον ἀποτέλεσμα, να ἔξοργίσουν, να ἐκνευρίσουν, να δημιουργήσουν ἐχθρούς.

Υπάρχουν ἄνθρωποι οι ὅποιοι ἀφου γελᾶσσαν τρελλά, ἀκράτητα, νευρικά, καταλαμβάνονται ἀπό μελαγχολίαν και κλαίουν. Είναι τῶσον κοντά ἄλλως ή χαρά με την λύπη, ὥστε συχνά ο μορφασμός της μίας να διαδέχεται τον μορφασμόν της ἄλλης, και κάποτε ή λύπη ἔξωτεριεύεται πολὺ ὡραιότερα ἀπό την χαράν.

Ποῖος ἄραγε θά εἰμποροῦσε να εἴπῃ την συγκίνησιν που προξενοῦν δύο ὡραία μεγάλα μάτια μαύρα ή γαλανά, ὅταν υγραίνωνται ὡς ρυάκια ήσυχα και ἀφίνουν να πίπτουν στα-

Ο άρχηγός των Νεοτούρκων
ΕΜΒΕΡ ΠΑΣΣΑΣ ο όποιος διεδόθη ότι
έδολοφονήθη.

γόνα πρὸς σταγόνα τα δάκρυα, τα όποια τρέμουν ένα δευτερόλεπτον εις τὰς μακρὰς βλεφαρίδας και ἔπειτα κηλοῦν ὡς μπιργιάντια εις μάγουλα που ο πόνος ἐχλόμανε !

Όταν μάλιστα εις την ἄφωνον αὐτήν εὐγλωττίαν των δακρύων, προστίθεται ἀτάσις ἀπελπιστική, ὡραία κινήσεις ἀποθαυρύνσεως, τελεία ἀπόγνωσις, ὅταν με τα χείλη ήμικλειστα με μάτια ὡς να ζητοῦν βοήθειαν ἀπό τον ουρανὸν συμπληροῦται ή συγκινητικὴ εἰκὼν του ἀληθινοῦ πόνου, ή όποία συναρπάζει την ψυχήν και μεταδίδει την λύπην και την βαθυτάτην συμπάθειαν. Φαίνεται ότι ἔτσι ἐκλαίεν ή Μαγδαληνή, της όποίας τα δάκρυα συνεκίνησαν βαθύτατα και αὐτὸν τον Χριστόν.

Ἀντιπαθητικά δάκρυα είναι της ὑποκρισίας, της κακίας, του πείσματος, τα δάκρυα που τρέχουν χωρίς αἰτίαν, χωρίς ενδιαφέρον, δάκρυα προσποιητά, ἀληθινὰ ψεύτικο ρευστό, τα όποια τρέχουν κατὰ διαταγή, μορφασμοὶ ἀπαίσιοι ἐκδηλοῦντες ψυχὴν πονηράν και ἀσχημὴν.

Γέλοια και δάκρυα, ἰδου ή ἱστορία σχεδὸν ὅλης μας της ζωῆς, διότι τα σημαντικότερα αὐτῆς σημεῖα είναι ή χαρά και ή λύπη. Δυστυχία δέ εις ἐκείνους οι ὅποιοι δέν εἰξεύρουν οὔτε να γελοῦν, οὔτε να κλαίουν, διότι μεταξὺ

τῶν ἀνθρώπων αὐτῶν εὐρίσκονται οἱ πεσιμισταί, οἱ ἄθεοι, οἱ ἐγκληματῆες καὶ οἱ ἐνοχλητικοὶ καὶ ἄχρηστοι, ὄντα κακά, ποῦ δὲν ἐννοοῦν καὶ δὲν αἰσθάνονται οὔτε τὴν χαρὰν, οὔτε τὴν λύπην, καὶ σκληροὶ τυραννικοὶ βασανίζουσι τοὺς δυστυχεῖς καὶ ταλαιπωροῦσι τοὺς εὐαίσθητους.

Τὰ γέλοια καὶ τὰ δάκρυα εἶναι ὀρισμένως προνόμιον τῶν ἀνθρώπων ἐπὶ τῶν ζώων καὶ εἰς ἀπὸ τοὺς εὐγενικοὺς τίτλους οἱ ὅποιοι μᾶς θέτουσι πολὺ ὑψηλότερα εἰς τὴν βαθμίδα τῆς ζωῆς. Διότι εἰμποροῦν νὰ διαφιλονεικοῦν ὅσον θέλουσι τὴν ὑπεροχὴν τῆς ἀνθρωπίνης φύσεως, νὰ ἀφομοιώνουσι τὴν ἀπώτερην καταγωγὴν τῆς ἀπὸ τὰ ζῶα, ἀλλὰ τὸ γνώρισμα τῆς χαρᾶς καὶ τῆς λύπης μένει καὶ θὰ μείνῃ ἀποκλειστικὸν προνόμιον τοῦ ἀνθρώπου, διότι μόνος ὁ ἄνθρωπος μεταξὺ τῶν ὄντων τῆς δημιουργίας γελᾷ καὶ κλαίει.

M.

ΠΑΤΡΙΑΡΧΑΙ ΚΑΙ ΕΠΙΦΑΝΕΙΣ ΦΑΝΑΡΙΩΤΑΙ

Αὐτὸς εἶναι ὁ τίτλος τῆς ὠραίας ὁμιλίας τῆς δὲς Ἑλμίνης Ζάννου εἰς τὸ Λύκειον τῶν Ἑλληνίδων. Αἱ κρίσεις τοῦ καθημερινοῦ τύπου διὰ τὴν τόσο νέαν καὶ τόσο σοφὴν ὁμιλήτριαν, συνοψίζει τὴν μεγάλην ἐντύπωσιν καὶ τὸν ἐνθουσιασμόν τοῦ ἐκλεκτοῦ ἀκροατηρίου τῆς. Παραθέτομεν ἐδῶ τὴν κρίσιν τῆς Ἑστίης. Καὶ ἀρχίζομεν ἀπὸ σήμερον τὴν δημοσίευσιν τῆς ἀκριβολόγου καὶ καλλιπεποῦς μελέτης τῆς νεαρᾶς ἀγορευτρίας χάριν τῶν ἀναγνωστῶν μας.

Ἔως τῶρα εἶχαμεν συνηθίσει νὰ ἀκούωμεν ἀπὸ τὰ στόματὰ γηραιῶν καθηγητῶν τοῦ Πνευματικίου διελξείας ἱστορικᾶς, διελξείας ποῦ ἀπαιτοῦν μακρὰς καὶ πολυετεῖς μελέτας, ὡς τὴν πρὸ ἡμερῶν εἰς τὸ Λύκειον «περὶ Πατριαρχῶν καὶ Φαναριωτῶν».

Μεγάλῃ λοιπὸν ὑπῆρξεν ἡ ἐκπληξίς ὅσον ἤκουον διὰ πρώτην φοράν τὴν νεαρὴν ὁμιλήτριαν, ὅταν τὴν εἶδαν νὰ ἀνέρεται εἰς τὸ βήμα. Καὶ ἡ ἐκπληξίς των εἶχε μεταβληθῆ εἰς ἐνθουσιώδη θυμασμόν καὶ ἀληθινὴν κατὰπληξιν, ὅταν τὸ κοριτσάκι αὐτὸ τῶν εἴκοσι μόλις χρόνων ἐσήκωνε τοὺς πέπλους ποῦ ἐσκέπαζαν ἓνα δοξασμένον περὶ τῆς φυλῆς καὶ ἀπεκάλυπτε μίαν ἱστορικὴν σελίδα ἀπὸ τὰς πλέον τραγικᾶς, ἀλλὰ διὰ αὐτὸ καὶ τὰς πλέον μεγαλοπρεπεῖς τοῦ Γένους.

Ἡ δεσ. Ἑλμίνη Ζάννου, εἰς ἡλικίαν ποῦ ἄλλα κοριτσάκια ρίπτουσι μὲ χαρὰν εἰς τὴν κοσμικὴν ζωὴν, ἐσυνήθισε νὰ ἀπολαμβάνῃ τὴν χαρὰν τῆς μελέτης, νὰ ἐξετάζῃ κάθε θέμα ἐνδικῶρον ἀπὸ ὅλας του τὰς ἀπόψεις, νὰ κληρονομήσῃ

τάλαντον ποῦ τῆς ἐχάρισε μὲ τὴν γενναϊότητα ἡ Φύσις.

Μετρίσθρων, χωρὶς οἴησιν, χωρὶς δασκαλισμοῦς καὶ περικυτολογίας, τὸ κοριτσάκι αὐτὸ θὰ ἔμεινεν ἴσως ἄγνωστον, ἐὰν τὸ Λύκειον τῶν Ἑλληνίδων δὲν ἐπέμενεν ἀπὸ πέρυσι νὰ τὴν κατὰζῆ εἰς τὰς ὁμιλητρίας του. Εἶχε τότε μόλις ἐπιστρέφει ἀπὸ τὸ Παρίσι, ὅπου ἐσπούδασε φιλολογίαν, καὶ εἶχε προαγαγῆται ἐπιτυχῶστα καὶ δεξιότατα θέμα σχετιζόμενον μὲ τὴν Ἑλληνικὴν φιλολογίαν.

Ἀλλὰ ἡ χθεσινὴ ὁμιλία τῆς ἀπέδειξεν ὅτι τὰ Ἑλληνικὰ διπλώματα εἶνε ἀπλῶς συμπληρωτικὰ μὲς βελτίαι καὶ δυνατῆς ἰδιοφυίας, ἐνός γεροῦ μυκλοῦ, ποῦ τιμᾷ τὰς Ἑλληνίδας καὶ προσωπίζεταί ἓνα μέλλον διὰ τὴν νεαρὰν κόρην.

Πρέπει νὰ προστεθῇ ἐδῶ, ὅτι ἡ δεσποινὴς Ζάννου δὲν ἐργάζεται μόνον ὡς κυρία τῶν γραμμάτων. Ἡ δεσποινὴς Ζάννου μετὰ τῆς ἀριστοτέλιδος εἰς τὴν μουσικὴν ἀδελφῆς τῆς δὲν ἔλειψεν οὔτε μίαν ἀπὸ τὰς ὀριθεύσεως διὰ τὸ ῥάψισμον τῶν φρεμάτων τῶν παιδιῶν τῶν ἐπιστράτων ἡμέραν ἀπὸ τὸ Λύκειον.

Ἀπὸ τὰς δύο εἰς τὰς ἐπτὰ ἐπὶ πέντε συνηγεῖς ὥρες, εἶνε συμμένει εἰς τὸ ῥάψισμον, χωρὶς ὁμιλίας, χωρὶς διακοπὴν, πειθαρχικᾶ εἰς τὴν ἐργασίαν τῆς βελόνης, ὅπως εἶνε καὶ εἰς τὰς ἀνωτέρας διανοητικότητας ἀσχολίας των».

ΑΠΟ ΤΗΝ ΟΜΙΛΙΑΝ ΤΗΣ ΔΟΣ ΖΑΝΝΟΥ

Πρό τιμος χρόνου ἤρχισα νὰ διαβάω τὰ ἔργα τοῦ κόμητος Μαρκέλλου, Γάλλου συγγραφέως τοῦ 19ου αἰῶνος, παλαιοῦ Διπλωμάτου, ὁ ὁποῖος εἶχε ζήσει ἐπὶ 4 σχεδὸν ἔτη ἀπὸ τὸ 1816 ὡς τὸ 1820 εἰς τὴν Κωνσταντινούπολιν, ὡς γραμματεὺς τῆς ἐκεῖ Γαλλικῆς Πρεσβείας.

Γνωστὸς πρὸ πάντων διὰ τὴν συλλογὴν τῶν Ἑλληνικῶν δημοτικῶν ποιημάτων, τὰ ὁποῖα ἐξέδωκε τὸ 1851 μὲ μεταφράσεις καὶ σημειώσεις, ὁ κόμης Μάρκελλος ἐδημοσίευσεν καὶ ἄλλα ἔργα σχετιζόμενα μὲ τὴν Ἑλλάδα, τὰς ἀναμνήσεις ἀπὸ τὴν Ἀνατολήν, Φιλολογικὰ ἐπεισόδια ἐν Ἀνατολῇ, τοὺς Ἀρχαίους καὶ νεωτέρους Ἕλληνας.

Ἦρχισα νὰ τὰ διαβάω ὑποθέτουσα ὅτι θὰ ἦσαν καὶ αὐτὰ ὅπως αἱ συνήθεις διηγήσεις τῶν περιηγητῶν αἱ κατὰ τὸ μᾶλλον καὶ ἦττον σχολιοτενεῖς, σχολαστικαὶ καὶ βαρεταί, καὶ ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον μὲ κρίσεις ἀδίκους ἢ ἐπὶ πολυαίας δὲν ἤρχισα νὰ ἐννοήσω ὅτι τὰ ἔργα τοῦ Μαρκέλλου εἶχον κατὰ τὸ ἐξαιρετικόν, κατὰ τὸ ὅλοισιν ὀφείλετο εἰς τὴν ἰδιαίτερον ἐνδιαφέρουσαν ἐποχὴν, κατὰ τὴν ὁποίαν ὁ συγγραφεὺς εἶχε ζήσει μεταξὺ τῶν Ἑλλήνων, ἀλλὰ καὶ εἰς τὴν παρα-

στατικότητα μὲ τὴν ὁποίαν διεχειρίσθη τὸ θέμα του. Καὶ ἔξαφνα ἐξωνάτευσεν ἐμπρὸς μου ἡ πρὸ τῆς Ἐπαναστάσεως τοῦ 21 Ἑλλάς τὴν εἶδα τὴν Ἑλλάδα, τὴν ὁποίαν ἐπίεζεν ἀκόμη βάνουσος ζυγὸς τῆς Τουρκικῆς κυριαρχίας, νὰ ἀνορθῶν ἱπερήφανος τὸν τράχηλον καὶ νὰ σχίξῃ μὲ τὰ ἀλυσσοδεμένα ἀκόμη χεῖρα τῆς, τὸν πέπλον τῆς ἀμαθείας, μὲ τὸν ὁποῖον τὴν εἶχε περιτυλίξει ὁ τύραννος· νὰ παραπαίῃ ἀκόμη εἰς τὸ σκότος τῆς ἀγνοίας, ἀλλ' ἤδη ν' ἀπολαμβάνῃ τὰ ἀγαθὰ τῆς πρώτης ἀναπτύξεως· τὴν εἶδα νὰ ἐπιζητῇ εἰς τὴν πεταλούδα τὸ φῶς τοῦ λύχνου, καθε ἀμυδρὰν ἀκτῖνα ἐπιστήμης, καὶ νὰ ἀγωνίζεταί διὰ νὰ ἀναπνεύσῃ τὸν ἀέρα τῆς παιδείας, διότι ἠσθάνετο ὅτι ἐκεῖ θὰ εὑρίσκε καὶ τὸν ζωογόνον ἀέρα τῆς ἐλευθερίας. Ἡ κόκκινη ἡμισέληνος, θριαμβεύουσα διεγράφετο ἀκόμη εἰς τὸν γολανὸν οὐρανὸν τῆς Ἑλλάδος, ἀλλ' ὁ σταυρὸς, ὁ ὁποῖος ποτὲ δὲν εἶχε παύσει νὰ ὑφίσταται εἰς τὴν σιάν καὶ νὰ φολεῖται μέσα εἰς τὴν καρδίαν παντὸς Ἑλλήνου, ἀνωρθοῦτο τώρα μὲ θάρρος καὶ εἶχε κατακτήσει τέλος θέσιν τὴν ὁποίαν ἀνεγνώριζε καὶ ἐσέβeto καὶ αὐτὸ τὸ ὀθωμανικὸν κράτος· ἐπὶ τὴν προστασίαν του, ἡ παιδεία ἢ ὁποῖα κατὰ τὸ μᾶλλον καὶ ἦττον εἶχε διατηρηθῆ κρυφὰ εἰς τὰ σπλάγγνα τῆς Ἐκκλησίας, ἤρχισεν νὰ διαδίδεται, σχολεῖα νὰ ἀνοίγουν, τὸ αἶσθημα τῆς ἐλευθερίας νὰ ἐξαπλοῦται καὶ ἡ πεποιθῆσις εἰς τὴν νίκην νὰ ἐδραιοῦται.

Ἡ περίοδος αὕτη τῆς ἀναγεννήσεως τῶν Ἑλληνικῶν γραμμάτων, τῆς ἀναστάσεως τῆς Ἑλληνικῆς ψυχῆς διαγράφεται ζωηρῶς εἰς τὰ ἔργα τοῦ κόμητος Μαρκέλλου, καὶ ἔκτοτε μὲ κατέλαβεν ἡ ἀκατάσχετος ἐπιθυμία νὰ μάθω ὅσον τὸ δυνατόν περισσότερα διὰ τὴν ἐποχὴν αὐτήν, ἢ ὁποῖα ἐπλασε τὴν Ἑλλάδα μας, καὶ τὴν ὁποίαν δυστυχῶς τόσο ἀτελῶς γνωρίζομεν.

Διότι ὅλοι μανθάνομεν τὴν ἀρχαίαν ἱστορίαν καὶ φιλολογίαν, ὅπως καὶ τὴν ἱστορίαν τῶν ἡρώων τῆς ἐπαναστάσεως· ἤρχισαμεν νὰ μανθάνομεν καὶ τὴν Βυζαντινὴν ἱστορίαν καὶ λογοτεχνίαν, ἀλλὰ τί γνωρίζομεν, ἀπὸ τὰς βαθμιαίας προσόδους τοῦ Ἑλληνικοῦ πνεύματος ὑπὸ τὸν Τουρκικὸν ζυγόν;

Τὸ 1453 ἔθαψε μέσα εἰς τὰ εἰρεπία καὶ τὴν στάκτη τὸ βυζαντινὸν βασίλειον καὶ μαζῇ μ' αὐτὸ καὶ τὰ Ἑλληνικὰ γράμματα· πῶς ἀνεστήθησαν; ποῖοι τὰ ἀνεστήλωσαν;

Συνήθως ὅλοι μας, ὁμιλῶν διὰ τοὺς πολλοὺς, δύο μόνον ὀνόματα γνωρίζομεν ἀπὸ ὅσους ἐδρασσαν πρὸ τῆς Ἐπαναστάσεως, τὸν Ρήγαν Φεραῖον καὶ τὸν Κοραῖν· καὶ κανένα ἄλλον ἀπὸ τὴν λεγεῶνα τῶν ἀνδρῶν, οἱ ὁποῖοι ἀφιέρωσαν

τὰς γνώσεις των, τοὺς κόπους των, τὴν ζωὴν των ὀλόκληρον εἰς τὴν ἀνάπτυξιν καὶ ἀφύπνισιν τῆς Ἑλλάδος.

Ἐν τούτοις αἱ βιογραφίαι καὶ τὰ ἔργα τῶν ἀνδρῶν αὐτῶν ἔχουν μελετηθῆ, καὶ ὑπάρχουν πολλαὶ σοβαραὶ καὶ ἐμβριθεῖς διατριβαὶ νεωτέρων Ἑλλήνων ἱστορικῶν καὶ λογογράφων, αἱ ὁποῖαι ἐξετάζουν καὶ διαγράφουν ἐπιμελῶς τὰς προσόδους τοῦ Ἑλληνισμοῦ· ἀλλ' ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον δὲν τὰς γνωρίζομεν, πιθανῶς διότι εἶνε πολὺ εἰδικαί.

Θὰ προσπαθῶ εἰς ὅλων αὐτῶν τῶν ἔργων, νὰ συλλέξω καὶ συναρμολογήσω τὰ πλέον ἐνδιαφέροντα, οὕτως ὅστε νὰ σᾶς παρουσιάσω μίαν ἀρκετὰ ἀκριβῆ εἰκόνα τῆς πρὸ τῆς Ἐπαναστάσεως Ἑλλάδος.

Βεβαίως αἱ γιγαντιαῖα πνευματικαὶ πρῶδοι τοῦ Ἑλληνικοῦ Ἔθνους συνετελέσθησαν ἀπὸ τὰ μέσα τοῦ 18ου αἰῶνος καὶ πέραν, ἀλλὰ πρῶτον πρέπει νὰ λάβωμεν γενικὴν ἰδέαν τῆς καταστάσεως εἰς τὴν ὁποίαν εὐρίσκετο ὁ Ἑλληνισμὸς ἀπὸ τῆς πτώσεως τοῦ Βυζαντίου καὶ νὰ ἴδωμεν ποῖοι κατόρθωσαν σιγὰ σιγὰ νὰ βελτιώσουν τὴν θέσιν του. Αὐτὸ θὰ εἶνε μάλιστα κυρίως τὸ θέμα τῆς σημερινῆς μου διαλέξεως, κατὰ τὴν ὁποίαν θὰ σᾶς παρουσιάσω τὰς σημαντικώτερας Πατριαρχικὰς καὶ Φαναριωτικὰς φυσιογνωμίας, αἱ ὁποῖαι εἰργάσθησαν ὑπὲρ τοῦ Ἑλληνικοῦ λαοῦ· θὰ ἀφήσω δὲ διὰ προσεχῆ ὁμιλίαν τὴν βιογραφίαν τῶν μεγάλων Διδασκάλων τοῦ Γένους, καὶ τὴν ἀπεικόνισιν τῆς πνευματικῆς καταστάσεως τοῦ Ἔθνους, κατὰ τὰς παραμονὰς τῆς Ἐπαναστάσεως.

Τὰ ἱστορικὰ καὶ πολιτικὰ γεγονότα εἶνε γνωστά· ἡ ὀθωμανικὴ αὐτοκρατορία καταλαμβάνει τὴν Ἑλλάδα καὶ ἐπεκτείνεται εἰς ὅλην τὴν Βαλκανικὴν Χερσόνησον φθάνουσα μέχρι τῆς Αἰσθρίας· πιέζει τυραννικῶς τοὺς ὑποδούλους καὶ τοὺς ἐπιβάλλει τὸ ἀπεχθὲς χαράτσι ἢ κεφαλικὸν φόρον, καὶ τὸ ἀκόμη ἀπεχθέστερον παιδομάζωμα, τὸ ὁποῖον ὁ ἱστορικὸς Hammer ἀπεκάλεσε «ἔργον μεγίστης πολιτικῆς πείρας, ἀλλ' ἀπανθρώποτατης πολιτικῆς».

Ἦδη πρὸ τῆς ἀλώσεως οἱ ἐγγράμματοι εἶχον ἀρχίσει νὰ σκορπίζονται εἰς τὴν Δυτικὴν Εὐρώπην· οἱ εὐποροὶ ἐγκατέλειπον τὰς πόλεις αἱ ὁποῖαι ἐρημοῦντο. Ὁ Μωάμεθ ὁ Β'· μόλις εἰσελθὼν εἰς τὴν Κωνσταντινούπολιν ἠθέλησε νὰ καταστείλῃ τὴν ἀθρόαν αὐτὴν μετανάστευσιν τοῦ Ἑλληνικοῦ στοιχείου καὶ διὰ τὰ τὸ κατορθώσῃ ἐσκέφθη νὰ κανονίσῃ τὴν ἐκκλησιαστικὴν διοίκησίν του καὶ διέταξε νὰ προχειρισθῇ Πατριάρχης ἀντὶ τοῦ παραιτηθέντος Ἀθανασίου, ὁ Γεννάδιος ὁ Σχολάριος, περίφημος διὰ τοὺς

ἀγῶνάς του κατὰ τῆς ἐνώσεως τῶν ἐκκλησιῶν. Μετὰ τὴν κανονικὴν ἐκλογὴν του ὑπὸ τῶν ἀρχιερέων τῆς Κωνσταντινουπόλεως, τὸν ἐκάλεσαν εἰς γέφυρα, τοῦ ἔδωκε πολλὰς ὑποσχέσεις καὶ τοῦ ἀπένευμεν ἐξαιρετικὰς τιμὰς, μιμούμενος καθ' ὅλα τὰς ὑποδοχὰς τῶν Χριστιανῶν βασιλέων.

Διὰ βερατίου ὁ Μωάμεθ ἐπισημοποίησε τὰς ὑποσχέσεις του, καὶ παρεχώρησεν εἰς τὴν Ἑλληνικὴν Ἐκκλησίαν προνόμια διὰ τῶν ὁποίων ὁ Πατριάρχης καὶ ὁ Κλῆρος ἀπέκτων δύνανται ὁμοίαν τῆς ὁποίας οὐδέποτε ἕως τότε εἶχον ἀπολαύσει. Συγγρόνως ἐπετρέπετο εἰς τοὺς Χριστιανούς νὰ διατηρῶσι τὰς ἐκκλησίας των, ὅχι ὅμως καὶ ν' ἀνδρῶσιν ἄλλας, καὶ νὰ ἐκτελῶσιν ἀνενοχλήτως ὅλας τὰς θρησκευτικὰς των τελετάς· ἀπηγορεύθη δὲ ὁ ἐξαναγκαστικὸς ἐξισλαμισμὸς, ὁ ὁποῖος ἐν τούτοις δὲν ἔπαυσε νὰ ἐνεργῆται ἐπὶ τῶν παιδιῶν τῶν προοριζομένων διὰ τὸ σῶμα τῶν Γενιτσάρων, καὶ τῶν Ἑλληνίδων τὰς ὁποίας οἱ Τοῦρκοι ἀπήγαγον. Ἀργότερα πολλὰ τῶν προνομίων παρεβιάσθησαν καὶ κατεπατήθησαν· συχνότατα αἱ ἐκκλησίαι διηραζόντο καὶ μόνον διὰ μεγάλων δωροδοκιῶν κατόρθωναν οἱ Ἕλληνες νὰ λαμβάνωσι τὸ δικαίωμα νὰ ἀνεγείρωσιν ἄλλας.

Ἡ ἐκκλησία τῶν Ἁγίων Ἀποστόλων, ἡ ὁποία παρεχωρήθη εἰς τὸν Πατριάρχην ἀντὶ τῆς Ἁγίας Σοφίας εὐρίσκετο εἰς συνοικίαν ἔρημον καὶ πᾶν ἄλλο ἢ ἀσφαλιῆ· καὶ ὁ Γεννάδιος ἐξήτησε νὰ μετατεθῆ τὸ Πατριαρχεῖον εἰς τὴν Μονὴν τῆς Παμμακαρίστου, ἐκεῖθεν μετεφέρθη εἰς Ἐυλόπορταν καὶ τέλος ὀριστικῶς τὸ 1603 εἰς τὴν ἐκκλησίαν τοῦ Ἁγίου Γεωργίου εἰς τὴν συνοικίαν τοῦ Φαναρίου. Πέριξ τοῦ Πατριαρχείου συνηθροίσθησαν καὶ ἐγκατεστάθησαν ὄχι μόνον οἱ κληρικοί, ἀλλὰ καὶ οἱ λαϊκοὶ οἱ φέροντες ἀξιώματα τῆς Μεγάλης Ἐκκλησίας. Οἱ ἄνδρες οὗτοι, διακρινόμενοι διὰ τὴν μόρφωσίν των, τὴν ἰκανότητά των καὶ τὴν εὐφυΐαν των, ἀπέτελλον ἐν εἶδος ἀριστοκρατίας καὶ ἔλαβον ἀπὸ τὴν συνοικίαν, τὴν ὁποίαν κατόκουσαν τὸ ὄνομα Φαναριῶται. Οἱ Τοῦρκοι ἐχρειάζοντο διὰ τὴν διατήρησιν τῶν διπλωματικῶν των σχέσεων καὶ τὴν διαχείρησιν τῶν ἐξαωτερικῶν ζητημάτων, ἀνθρώπους πολυγλώσσους, ἀνεπτυγμένους, ἐπιτηδείους· πλείστοι τοιοῦτοι ὑπῆρχαν μεταξὺ τῶν Ἑλλήνων τοῦ Φαναρίου, καὶ ἡ Ὀθωμανικὴ Κυβέρνησις τοὺς προσελάμβανε ὡς Γραμματικούς. Ἡ θέσις αὕτη ἦτο ἀφανής καὶ ἄδοξος κατ' ἀρχάς, ἀλλὰ βραδύτερον, ἀπὸ τὴν ἐποχὴν τοῦ περιφήμου Παναγιωτάκη τοῦ Νικοσίου ἀπέκτησε τὴν σημασίαν καὶ τὴν βαρύτητα τὴν ὁποίαν διετήρησε μέχρι τοῦ 21, τὸ ἀξίωμα τοῦ Μεγά-

λου Διερχιμῆως τοῦ Ὀθωμανικοῦ Κράτους. Χάρις εἰς τὰς πολυτίμους ὑπηρεσίας, τὰς ὁποίας προσέφεραν εἰς τὴν Τουρκίαν ὁ Νικόσιος καὶ μετ' αὐτὸν ὁ Ἀλέξανδρος Μαυροκορδάτος, οἵτινες ἐγνώριζαν νὰ συνδυάσουν τὴν μετ' εὐθύτητος ἐκτέλεσιν τῶν καθηκόντων των μετὰ τὴν προαγωγὴν τῶν Ἑλληνικῶν συμφερόντων, εἰς τὴν θέσιν τοῦ Διερχιμῆως δὲν διωρίζοντο ἀπὸ τὰ τέλη τοῦ 17ου αἰῶνος παρὰ Ἕλληνες καὶ μόνον.

Ἐντὸς ὀλίγου δὲ νέον στάδιον δράσεως ἠνοιχθῆ εἰς τοὺς φιλοδόξους Φαναριώτας· ἐνῶ ὡς τότε ἐπὶ τῶν θρόνων τῶν Παριστιῶν ἡγεμονιῶν ἀνήρχοντο κατὰ τὸ πλεῖστον Μολδοβλάχοι ἐκλεγόμενοι ὑπὸ τῶν ἐγγυρῶν ἀρχόντων, ἀπὸ τὰς ἀρχὰς τοῦ 18ου αἰῶνος οἱ ἡγεμόνες διωρίζοντο ὑπὸ τῆς Ὀθωμανικῆς Κυβερνήσεως, ἡ ὁποία τοὺς προσελάμβανε σχεδὸν ἀποκλειστικῶς ἀπὸ τὰς τάξεις τῶν Φαναριωτῶν.

Ἐχομεν οὕτω δύο μεγάλας δυνάμεις, αἱ ὁποῖαι ἐκυβέρνησαν τὸν Ἑλληνισμόν, τὸν Κλῆρον καὶ τοὺς Φαναριώτας· διὰ τῶν προνομίων καὶ τῆς ἰσχύος τὴν ὁποίαν εἶχαν ἀποκτήσει ἠδύναντο νὰ φροντίζωσι ὑπὲρ τῶν συμφερόντων τοῦ Ἑλληνικοῦ ἔθνους. Μὴ λησμονώμεν ὅμως ὅτι καὶ οἱ πρῶτοι καὶ οἱ δευτέροι εὐρίσκοντο ὑπὸ τὴν ἀπόλυτον κυριαρχίαν τῶν Ὀθωμανῶν, καὶ ὅτι διὰ νὰ διατηρήσωσι τὰ ὑψηλά των ἀξιώματα ἔπρεπε νὰ ἐργάζωνται ὑπὲρ τῶν Τουρκικῶν συμφερόντων, νὰ κολακεύωσι ποικιλοτρόπως τοὺς ἰσχυροὺς Τοῦρκους μεγιστάνας, ἀλλὰ πρὸ πάντων νὰ τοὺς ἐξαγοράζωσι δι' ὑπερόγκων ποσῶν. Μόνον διὰ τῆς ἀποστολῆς μεγαλοπρεπῶν δώρων διὰ τῆς κορέσεως τῆς ἀπλήστου αἰσχροκερδεῖας τῶν πασσάδων καὶ βεζυρῶν κατόρθωναν ν' ἀποτρέψωσι τὴν ἀπώλειαν τῆς θέσεώς των, τὴν δήμευσιν τῆς περιουσίας των, τὴν ἐξορίαν καὶ τὸν θάνατον. Ἀξιώματα πολιτικά καὶ ἐκκλησιαστικά ἐξηγοράζοντο ἀντὶ ὀρισμένων ποσῶν· ἐπὶ πλέον δὲ οἱ Φαναριῶται οἱ ἀποκτήσαντες σημαντικὴν ἰσχύν, ἤρχισαν καὶ αὐτοὶ νὰ ζητοῦν χρήματα ἀπὸ τὸν κλῆρον, μετὰ τὸν ὅποιον ἦσαν στενῶς συνδεμένοι· οὕτω ὁ Κλῆρος εὐρέθη ὑπὸ διπλὴν πίεσιν· καὶ ὁ Πατριάρχης ἐξήτει πόρους ἀπὸ τοὺς ἀρχιεπισκόπους, οὗτοι ἀπὸ τὸν κατώτερον κλῆρον, ὁ ὁποῖος πάλιν τοὺς ἐπρομηθεύετο ἀπὸ τὸν δυστυχῆ λαόν.

Κλῆρος καὶ Φαναριῶται, δύο πηγὰί πλούτου καὶ παιδείας, πνευματικῆς ἀναπτύξεως, ἰσχύος καὶ ὑψηλῶν φιλοδοξιῶν, αἱ ὁποῖαι ἤκμασαν ὑπὸ τὴν Ὀθωμανικὴν κυριαρχίαν, ἀλλὰ δυστυχῶς καὶ δύο πηγὰί ἀλείρου ματαιοδοξίας, εὐτελῶν ζηλοτυπιῶν, τυραννικῶν διαθέσεων, πηγὰί φθονερῶν συκοφαντιῶν καὶ ζοφερῶν ραδιοφυγῶν.

MODES CHAPEAUX

ΠΗΝΕΛΟΠΗΣ Ι. ΜΑΝΤΟΥΚΑ

Παρελήφθησαν ἐκ Παρισίων τὰ νέα chic Μοντέλα.

ΟΔΟΣ ΕΡΜΟΥ 38.

Τὰ **ΟΦΘΑΛΜΙΚΑ** νοσήματα

Θεραπεύονται ἐν τῇ τελείᾳ κλινικῇ τοῦ εἰδικοῦ ὀφθαλμολόγου

ΣΠΗΛΙΟΥ Ι. ΧΑΡΑΜΗ

Γ. ὑφηγητοῦ τοῦ Πανεπιστημίου κλπ.

ἐν τῇ Ὀφθαλμολογικῇ Σχολῇ τῶν Παρισίων σπουδάσαντος κλπ.

Ἀθῆναι. 20 ὁδὸς Πειραιῶς. Τηλέφωνόν 654.

**ΕΙΣ ΤΟ ΜΕΓΑ
ΚΑΠΝΕΜΠΟΡΙΚΟΝ ΚΑΤΑΣΤΗΜΑ
ΤΩΝ ΑΔΕΛΦ. ΜΕΞΗ**

ΣΙΓΑΡΕΤΑ ΚΥΡΙΩΝ

ΣΙΓΑΡΕΤΑ ΑΡΩΜΑΤΙΚΑ

ΣΙΓΑΡΕΤΑ ΠΑΝΤΟΣ ΕΙΔΟΥΣ ΠΟΙΟΤΗΤΟΣ ΕΚΛΕΚΤΗΣ

ΓΩΝΙΑ ΣΤΑΔΙΟΥ - ΠΕΣΜΑΤΖΟΓΛΟΥ

ΖΥΘΕΣΤΙΑΤΟΡΙΟΝ ΠΑΝΕΛΛΗΝΙΟΝ

ΚΑΘ' ΕΚΑΣΤΗΝ

Ἡ νέα ὀρχήστρα ὑπὸ τὴν καλλιτεχνικὴν διεύθυνσιν τοῦ κ.

ΝΤΕΛΜΠΟΥΟΝΟ

καὶ μετὰ τὸ γλυκύτατο πρῶτο βιολί τοῦ κ.

ΠΑΣΑΝΕΝΤΕ

Τρίτην καὶ Παρασκευὴν συναυλίαι.

ΛΑΧΕΙΟΝ ΤΟΥ ΕΘΝΙΚΟΥ ΣΤΟΛΟΥ ΚΑΙ ΤΩΝ ΑΡΧΑΙΟΤΗΤΩΝ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ ΕΤΟΣ 1916

ΔΡΑΧ. 1.000,000 ΚΕΡΔΗ

Καθ' ἑκάστην κλήρωσιν ἐκδίδονται 100,000 γραμμάτια ἀξίας δραχμῶν 400.000, παρέχοντα κέρδη εἰς 2,000 γραμμάτια ἀξίας δραχμῶν 200.000. Διὰ τὴν κλήρωσιν τῆς 28 Φεβρουαρίου 1916 ἐξεδόθησαν ὑπ' αὐξοῦντα ἀριθμὸν 1—25.000 ἀκέραια γραμμάτια παρέχοντα συμμετοχὴν εἰς ἀκέραιον τὸ κέρδος καὶ τιμώμενα τέσσαρας δραχμὰς καὶ ὑπ' αὐξοῦντα ἀριθμὸν 25.001—100.000 τέταρτα γραμματίων τιμώμενα μιᾶς δραχμῆς καὶ παρέχοντα συμμετοχὴν εἰς τὸ τέταρτον τοῦ κέρδους.

Κέρδη ἑκάστης κληρώσεως

1	Μίγα κέρδος	ἐκ	Δραχμ.	80.000	Δραχ.	80.000
1	Κέρδος	ἐκ	»	20.000	»	20.000
2	Κέρδη	ἐκ	»	2.500	»	5.000
6	Κέρδη	ἐκ	»	1.000	»	6.000
16	Κέρδη	ἐκ	»	400	»	6.000
1950	Κέρδη	ἐκ	»	40	»	78.000

Ἡ πρώτη κλήρωσις γινέσεται τῆ 28 Φεβρουαρίου (12 Μαρτίου) 1916, ἡ δευτέρα τῆ 25 Ἀπριλίου (8 Μαΐου) 1916 ἡ τρίτη τῆ 27 Ἰουνίου (10 Ἰουλίου) 1916, ἡ τετάρτη τῆ 31 Ὀκτωβρίου (13 Νοεμβρίου) 1916, καὶ ἡ πέμπτη τῆ 31 Δεκεμβρίου 1916 (13 Ἰανουαρίου 1917).

Διὰ πᾶσαν πληροφορίαν ἢ ζήτησιν γραμματίων ἀπευθυντέον εἰς τὸ Γραφεῖον τοῦ Λαχείου τοῦ Ἐθνικοῦ Στόλου καὶ τῶν ἀρχαιοτήτων, ὑπουργεῖον Οἰκονομικῶν, εἰς Ἀθήνας.

Ὁ Διευθὼν Τμηματάρχης: Γ. Ν. ΚΟΦΙΝΑΣ